Ateneu Arenyenc

109
juny 2026
any XLII

Continuem avançant per poder gaudir junts

Sumari

Editorial	2	365 dies de mandat
L'Ateneu som Cultura	3	Cinema, exposicions, sortides...
L'Ateneu som Sortides	6	Castell de Montsoriu
L'Ateneu som Balls	7	Cap d'any, Carnaval, Vespreig...
L'Ateneu som Esport i lleure	8	Billar, sardanes, escacs i tenis taula
L'Ateneu som Lectura	9	Sortir a robar cavalls
L'Ateneu som Genealogia	11	Les trobades de la Secció de Genealogia
L'Ateneu som Cursos	12	Balanç positiu
L'Ateneu som Llengua	13	Hi posin intèrprets!
L'Ateneu som Història	15	Imatges que fan història
La Veu de la Junta	16	Resum de la Junta
L'entrevista	19	Agustí Ruzafa
Qué mengem avui?	22	Mandonguilles amb sípia i pèsols

Edita : Ateneu Arenyenc

Fotografies : Arxiu Ateneu Arenyenc

Impressió : HelloPrint

Disseny i Maquetació : Núria Cusachs

Assessor lingüístic : Miquel Colomer

Col·laboracions: Junta Directiva Ateneu Arenyenc, Eudald Prat, Susanna Pérez, Núria Collet, Montse Comí, Sergi Argemí, Mireia Saurí, Martí Tomàs, Xavier Mir

© Ateneu Arenyenc 2026 - Fundat a l'any 1884 - Declarat d'utilitat pública a l'any 2011.

Carrer Josep Anselm Clavé, 20-22 I 08350 Arenys de Mar, Barcelona
Tel: 937.958.336 i 646.345.388 I e-mail:ateneu@arenyautes.cat

Entitat registrada a la Generalitat de Catalunya amb el núm. 1243.
LLEI 4/2008 de 24 d'abril de les entitats sense ànim de lucre.

ENTITAT ADHERIDA A: Federació d'Ateneus de Catalunya

365 dies de mandat

Benvolguts sòcies, socis i amics tots

Ja fa un any que la Junta actual gestiona l'Ateneu.

No volem fer un balanç d'aquests 365 dies, però sí un breu comentari.

Tots tenim idees i projectes que volem fer créixer, i encara que els primer resultats no sempre s'ajusten al pla establert, cada obstacle ens ensenya a adaptar-nos-hi. Som conscients que els reptes dins l'entitat són més complexos del previst, però precisament aquesta experiència ens serveix de base per trobar noves solucions i enfortir el nostre compromís amb el futur de l'Ateneu.

Era aproximadament el mes de setembre -ja havíem posat els cursos en marxa amb un èxit inesperat- quan ens arriba la possibilitat de presentar la documentació per a una subvenció de la Generalitat per obres i millores a l'edifici en relació a la seguretat. Ho treballem amb els arquitectes i ens hi presentem, sense assolir, però, l'èxit esperat. D'un pressupost de 350.000€ ens en concedeixen 50.000€ fet pel qual l'entitat havia d'afegir-n'hi 300.000€. A causa de la rapidesa amb què ho havíem de confirmar i conscients que no disposàvem i no podíem disposar d'aquests diners, ens vàrem fer enrere. La pròxima vegada ja sabrem fer-ho millor i amb més tranquil·litat.

Malgrat les presents circumstàncies, mantenim íntegre el propòsit i la dedicació que ens defineixen.

Ens posem les piles per preparar la memòria del 2025 i el pressupost del 2026 i tot el que hem de fer i explicar a l'Assemblea Ordinària de socis que s'ha dut a terme aquest mes de febrer passat. Ha estat la nostra primera Assemblea i, per tant, gens fàcil. Ens posem a fer la feina, però entremig rebem un cop inesperat, la baixa per malaltia de la nostra secretària Lurdes Prims, de manera que passem els darrers dies a corre-cuita per tal d'anar-ho enllestint tot amb la seva ajuda, sí, però amb les mancances que comportava el fet que no podia lliurar-s'hi al 100%.

Després d'un període de preparació intensiva durant les darreres dues setmanes, i gràcies a la tasca de recopilació de tota la documentació pertinent, l'Assemblea s'ha desenvolupat amb total transparència i rigor.

Però a partir d'aquest moment comença el periple per buscar una persona que pugui substituir la Lurdes. Després d'una convocatòria feta a través d'infojobs i més tard amb unes entrevistes, vam creure que qui reunia més el perfil del lloc era en Sergi Argemí, que ja treballa amb nosaltres des de començaments de Març sabent que la seva funció principal és atendre el soci i tot el que representa la Secretaria de l'entitat.

Continuem treballant i ho podeu comprovar amb aquesta revista on hem procurat que faci un petit tomb amb un format més fresc i més actual. Volem parlar del que som. I què som? Doncs

som cultura, som formació, som història, som llengua, som sortides, som esport, som lectura, som ateneu.

Esperem que us agradi i us sigui útil.

I després de tot això, hem de tornar a la normalitat i hem de continuar pensant i treballant per l'Ateneu Arenyenc.

Gràcies per la vostra confiança i endavant Ateneu!!!!!!

Joan Pagès Massuet
President de l'Ateneu Arenyenc

La cultura abasta un ventall molt ampli d'activitats que intentarem resumir en aquest espai.

Cinema

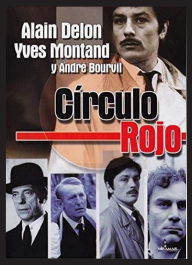
Projecció, el mes d'octubre, de la pel·lícula LA LEONA BLANCA amb la presentacio de Roser Diaz, coordinadora de la Tertúlia Literària sobre Novel·la Negra.

MEMORIAS DE ÁFRICA, inspirada en la novel·la de l'escriptora Isak Dinesen, amb direcció de Sydney Pollack i amb l'actuació de Meryl Streep, Robert Redford i Klaus Maria Brandauer.

ELS PONTS DE MADISON, amb Clint Eastwood i Meryl Streep. Pel·lícula basada en el llibre Els ponts de Madison County de Robert James Waller, escriptor, fotògraf i professor universitari a l'estat d'Iowa.

Cinema Negre amb la pel·lícula EL CIRCULO ROJO del director Jean-Pierre Melville amb els actors Alain Delon i Gian Maria Volonté.

Exposicions

El mes d'octubre inauguràrem l'exposició de pintures sobre naturalesa, paisatges i emocions de l'artista Marisol Gaya.

Nova exposició sobre Novel·la Negra de l'editorial La Cua de Palla, apèndix de la Tertúlia Literària sobre la novel·la negra (també dita de Lladres i serenos). Un seguit d'escriptors d'arreu del món ens varen exposar les seves novel·les d'intriga.

Durant tot el mes de Desembre i part de Gener, LA CASA CALLADA DE LA POESIA, de Josep Roig, va ocupar l'espai d'exposicions de l'Ateneu. A l'acte d'inauguració hi va haver l'actuació de la soprano Magdalena Campasol i recital poètic a càrrec de Christelle Enguix, Isabel Roig i Mercè Sàbat

Pessebre nadalenc de PLAYMOBIL que es va poder veure desde l'espai d'exposicions, però que era instal·lat dintre l'aula Flos i Calcat. Treball fet per Clicks Arenys, en Joan Fabregà, i els seus dos fills, amb figures i peces de playmobil.

FRAGMENTS D'UNA VIDA, de l'artista Anna Prenafeta, ens mostrà a través d'olis i pintures moments viscuts molt personals.

Conferències

Els bombers d'Arenys ens parlaren de SEGURETAT A LA LLAR EN CAS D'INCENDI.

QUO VADIS AUTO? QUIN VEHICLE HAURÍEM DE COMPRAR?, a càrrec de l'ex-director del Circuit de Catalunya, Vicenç Aguilera, Enginyer Industrial, i presentat per Antoni Paricio.

L'ex-professor de l'Institut Tres Turons d'Arenys de Mar, Rafael Mollar, ens va parlar sobre ISAAC NEWTON I LA LLEI DE LA GRAVITACIÓ.

La Plataforma en Defensa del Territori ens presentaren l'estudi hidrològic del Rial Sa Clavella referent a la URBANITZACIÓ DEL PARC DE LOURDES.

El periodista de Ràdio Arenys, Josep Maria Cano, va entrevistar Antoni Marzoa, president de la Confraria de Pescadors Sant Elm. El tema va ser ELS PESCADORS I LA VEDA MARÍTIMA.

Novament ens acompanyà Rafael Mollar i en aquest cas per parlar d'Albert Einstein i LA TEORIA DE LA RELATIVITAT.

EL PARC CIENTÍFIC DE BARCELONA és el motiu de la xerrada que ens va fer la seva directora general Maria Terrades. El PCB es una experiència única a l'Estat Espanyol en investigació sobre ciències de la salut i vida.

Una altre conferència, Sobre Fisica Quàntica, aquest cop a càrrec de Pol Forn Diaz, investigador a IFAE Institut de Físiques d'Alta Energia i cofundador de Qilimanjaro, empresa que desenvolupa ordinadors quàntics.

Presentacions de llibres

Àngels Ponsa, ex-consellera de Cultura, entrevistà l'escriptora Anna Dalmau i, acompanyades del violoncel·lista Joan Palet, ens presentà el llibre "Querido Maestro", celebrant els 150 anys del català universal Pau Casals.

Irene Cordón Solà-Sagalés, doctora en Història Antiga i Arqueología, i Egiptóloga, ens va presentar el seu llibre FARAONS DE SILICON VALLEY. L'entrevistà Enric Agustí.

Encetem una experiència nova -en diem Vermut Literari- i ho fem recordant Salvador Espriu als 40 anys del seu traspàs. Presentem el llibre "Salvador Espriu i els seus veïns" amb els autors Pep Quintana i Ignasi Massaguer amb música en directe i recital poètic a càrrec de Marta Catalan i Montse Comí

Sortides

Fem una sortida a Breda per gaudir del Castell de Montsoriu i conèixer la seva història. Acabem la jornada amb un dinar a Riells del Montseny.

El 1r de novembre, Tots Sants,vam anar amb bus al Teatre Tívoli a gaudir del musical EL FANTASMA DE LA ÓPERA.

Sortida a l'Auditori de Barcelona per escoltar el Messies Participatiu, on entre molts d'altres hi havia cantaires arenyencs del Cor l'Aixa.

Tornem al Teatre Tívoli, en aquest cas per gaudir del musical en català ÀNIMA

Anem al Parlament de Catalunya. Fem visita guiada on podem veure les diferents estances de la Institució, així com les sales de comissions, el saló de plens, els despatxos dels grups parlamentaris, etc.

Música

RECORDANT ENNIO MORRICONE, gran compositor de bandes sonores de pel·lícules. ho fem amb imatges, videos de concerts i retalls de films de bandes sonores, tot plegat amenitzat amb música en directe de la pianista Rosa Repiso.

Concert de música Italiana amb el COR ESSÈNCIA format per 50 cantaires i 4 músics dirigits per Lourdes Bartolí de l'Aula de música de l'escola can Llobet de Calella.

Vàrem recordar GIUSEPPE VERDI en els 125 anys de la seva mort. Gran compositor italià d'òperes.Ho vàrem fer amb la projecció d'un resum de les millors composicions del seu repertori.

RESUMINT:
El segon trimestre del curs 2025/26 ha constat de **15 actes** culturals amb una participació de **915 persones**.

D'Abril a Juny continuem programant més actes, esperant que siguin d'interès per a tots vosaltres.

Núria Collet

Pedra, història i germanor: Visita de l'Ateneu al

Castell de Montsoriu

El passat 25 d'octubre, un grup de 35 persones, entre socis i amics de l'Ateneu Arenyenc, vam sortir cap a la Selva per visitar el que molts anomenen el "Gegant del Montseny": el Castell de Montsoriu. Va ser una jornada on la història i la natura van anar de bracet.

La pujada a peu (1/2 hora més o menys) ja ens va servir per escalfar motors i gaudir del paisatge del Parc Natural del Montseny. Un cop a les portes, la seva magnitud ens va deixar bocabadats. La nostra guía, ens va oferir una visita dinàmica i molt amena, plantejant-nos jocs i preguntes sobre el funcionament del castell i els costums de l'època, format que recomanem especialment si es va amb mainada.

Vam recórrer les tres muralles, el pati d'armes gòtic i les estances on vivien els vescomtes de Cabrera i, sobretot, vam quedar meravellats amb la restauració de la part gòtica. Gràcies a les explicacions de la guia, vam poder imaginar més bé com es defensava la fortalesa o com era el dia a dia entre aquells murs tan imponents. Pujar a la torre de l'homenatge i veure des de les Guilleries fins al mar va ser el punt culminant d'una jornada on la història i la natura es van donar la mà.

Després de la visita vam anar cap a Riells del Montseny a dinar al restaurant Bell-Lloc, on vam poder compartir les impressions del dia al voltant d'una taula, en un ambient de germanor i alegria que és la senya d'identitat de la nostra associació.

Una sortida molt interessant que ja ens fa pensar en la pròxima!

Vols fer la visita pel teu compte?

Si t'has quedat amb les ganes, t'animem a descobrir-lo. Aquí tens les dades pràctiques:

Visites: Cal reservar entrada prèviament al seu web : www.montsoriu.cat - Telèfon: 972 86 09 08

Accés: Cal deixar el cotxe al pàrquing habilitat i fer una caminada d'uns 30-40 minuts (2,8 km) de pujada. Porteu calçat còmode!

Miquel Pera

Cap d'any

El 31 de desembre passat vàrem celebrar Cap d'Any amb la ballada corresponent i amb el millor aforament dels últims anys...150 assistents vàrem gaudir de l'esplèndida música del **DUET XANADU**

Pasqua

El dilluns de pasqua, vàrem fer el ball de la Mona amb molt bona assistència de públic i on vàrem sortejar una Mona i vàrem tastar-ne un tall cada assistent. Les mones van ser gentilesa de **Salvà Cot Pastisseres**

Vespreig

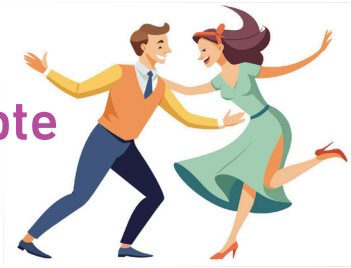
Un diumenge al mes estem duent a terme això que anomenem Vespreig on fins ara hem pogut gaudir de música molt variada i de diferents estils.

Carnaval

El ball de Carnaval en què, tot i haver-hi molta afluència de públic, no hi va haver gaires disfresses. Ens hi va acompanyar un grup nou:
MUSICAL PLATINUM

Balls de dissabte

I continuem amb els balls del dissabte, dos o tres segons el mes, i amb els concert/ballades de **Swing**, organitzat per TOCATS PEL SWING

Billar

La secció de Billar aquest any ens hem adherit a l'agrupació "TOTS SOM BILLAR" que engloba una colla de pobles d'arreu del país, com Torelló, L'Esquirol, Centelles, Olot, Figueres i Blanes, tot duent a terme un campionat de billar a tres bandes i fent com una lliga entre tots.
Continuem amb els campionats socials de diferents modalitats entre tots els socis, també les partides entre diversos Casals de gent gran de Palafolls, Blanes, Canovelles i estem igualment preparant el campionat de Sant Zenon on es lliuraran els premis anuals socials i es durà a terme el Torneig Llampec a tres bandes de Sant Zenon tot coincidint amb la Festa Major.

Sardanes

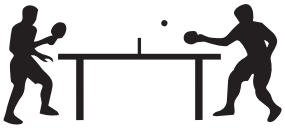
Una activitat exclusiva per als socis de l'entitat que es fa cada **dissabte de 18:00 a 20:00 hores** a la Sala d'Actes.

Escacs

Pots aprendre a jugar a escacs amb en Joan Carles Cano les tardes dels **dimecres de 17:15 a 18.45 i els matins dels dissabtes de 10:30 a 12:00 hores.**

Tenis taula

Aquesta activitat es fa també a la Sala d'Actes. Els socis hi tenen accés els **dilluns i dimecres de 15:00 a 18:00, els dimarts i dijous de 09:00 a 13:00 i divendres matí i tarda.**

De 6 a 18 anys també podeu aprendre Tenis Taula amb en Pere Morillas els **dijous a la tarda i dissabtes al matí.**

A la part baixa de l'entitat tenim un espai per poder llegir el diari i jocs de taula que és exclusiu del soci. Cal recordar que en aquest espai només poden entrar-hi i fer servir el material els socis i sòcies de l'Ateneu Arenyenc. Es pot portar algun convidat, però no cada dia. Si portem un convidat i s'ho ha passat genial hem d'intentar que es faci soci i així pugui tornar més vegades.

Espai exclusiu del soci

Susanna Pérez

Sortir a robar cavalls (Per Petterson)

"Sortir a robar cavalls" narra la història de Trond Sander, un home de seixanta-set anys que decideix anar-se'n a viure el que li queda de vida en una cabana als boscos de Noruega, lloc on, juntament amb el seu pare, va passar l'estiu de l'any 1948, un estiu que marcaria un abans i un després en la seva vida.

El llibre tracta sobre la família, l'amistat, la solitud, la recerca de la veritat i, sobretot, la natura; tal com ho entenc, aquesta és la gran protagonista del llibre.

En el primer capítol som al mes de novembre, falta molt poc per arribar al nou mil·lenni. Veiem el Trond adult, un home desencisat, una mica escèptic, fins i tot trist: han passat tres anys des de la mort de la seva esposa en un accident de cotxe. Després d'aquesta pèrdua busca refugi al bosc. Ha comprat una cabana a la riba del riu i té com a única companyia la seva gossa Lyra. No té televisor, escolta cançons de Billie Holiday i llegeix Charles Dickens, sobretot David Copperfield.

S'allunya sense avisar, sense deixar adreça ni número de telèfon a cap familiar i, tot i així, malgrat les seves desgràcies personals, en diverses ocasions afirma que es considera un home amb sort.

En el segon capítol coneixem el Trond adolescent, un noi de quinze anys que espera amb una il·lusió immensa passar l'estiu de la seva vida amb el seu pare -l'admira profundament- fins que un dia descobreix alguna cosa que el fa madurar de cop.

Una persona també molt important a la seva vida és el seu amic Jon.

Així transcorre la novel·la: jugant amb el present (hivern, neu, dies blaus, etc.) i el passat (estiu, calor, jocs, joventut, companyia, etc.).

Però en aquest passat, un dia té lloc un accident inesperat, i aquesta tragèdia marcarà la vida de tots els pocs habitants del lloc. Així de fràgil és la nostra existència.

"Les cames continuaven corrent, però els llavis no proferien cap so. Vaig mirar en Jon; en Jon em va mirar, vaig fer un gest amb el cap, però ell no me'l va contestar; simplement em va mirar als ulls sense parpellejar. Recordo que vaig pensar que mai més no sortiríem a robar cavalls, i això em va entristir més que tot el que va passar al cementiri. Això és el que recordo."

Som a l'estiu de l'any 1948 i encara s'arrossega la presència nazi.

És una novel·la de formació en la qual el present del protagonista continua connectat amb aquell estiu de joventut i descobriment.

"Mai més no vam tornar a caminar junts com aquell dia. Quan vam arribar a Oslo, ella va tornar a sumir-se en la seva pesantor i així es va quedar la resta de la seva vida. Però aquell dia, a Karlstad, vam baixar el carrer de bracet. El trajo nou s'ajustava al meu cos com si fos fet a mida; seguia tots els meus moviments com si no portés res. El vent que bufava del riu i passava entremig de les cases encara era gèlid, i em notava la mà balba i adolorida allà on les ungles se m'havien clavat a la pell quan tancava el puny amb força; però, tot i així, en aquell instant tot anava bé: el trajo m'esqueia, era agradable passejar pels carrers empedrats d'aquella ciutat, i al capdavall nosaltres decidim quan ens fa mal."

Un cop acabat el llibre, vaig sentir curiositat pel títol, "Sortir a robar cavalls", i buscant vaig llegir que prové d'una frase alemanya que, més o menys, diu així: jemanden, der Pferdestiehlt.

"Algú amb qui robar cavalls és una persona en qui pots dipositar tota la teva confiança quan comparteixes alguna cosa extraordinària amb aquesta persona", i m'ha semblat, a més d'encertada, una definició preciosa.

"Sortir a robar cavalls" va ser escrit el 2003 i publicat el 2007 a Bruguera Ed. Actualment, Club Editor l'ha publicat per primera vegada en català.

Poc, o més aviat gens, sabia jo de Per Petterson, tot i que he comprovat que té publicades vuit novel·les. Interessada a saber alguna cosa més de la seva vida, he buscat informació fins a trobar una entrevista que li va fer El Periódico l'octubre de 2016.

Precisament arran de la publicació de "Sortir a robar cavalls", en aquesta entrevista diu que en aquesta ocasió la idea era escriure un llibre feliç, ja que els anteriors eren tot el contrari. Explica que prové d'una família treballadora i que no utilitzen paraules gaire elaborades.

Parla de la família, la seva: les famílies dels països nòrdics són més independents que les mediterrànies. Ell mateix afirma que, en el seu cas, entre els anys 1979 i 1999 va veure la seva mare com a molt quatre vegades, a banda de Nadal; passen mesos sense veure els seus germans. Això no vol dir que sigui alguna cosa negativa en les seves relacions; de fet, tots els seus llibres tracten sobre relacions familiars. Per Petterson va viure un drama familiar quan es va produir el naufragi del Scandinavian Star. En aquell vaixell viatjaven els seus pares, un germà i una neboda; en l'accident van morir tots ells.

Diu que a Noruega les famílies són silencioses: ell mateix no va veure mai els seus pares tenir un gest afectuós, tampoc els veïns; no hi ha ningú que expressi afecte en públic.

També destaca en els seus llibres la presència de la natura. Ell explica que, de petit, l'apassionava endinsar-se al bosc, passar-s'hi tot el dia i no tornar a casa fins al vespre.

"Jo visc al bosc. Gaudeixo descrivint els paisatges, sóc un protagonista més dels meus llibres. En els meus llibres no només recordes què ha passat, sinó on ha passat."

I després de llegir aquesta entrevista és quan he comprès al cent per cent la història de "Sortir a robar cavalls", un llibre per parlar-ne hores i hores.

Xavier Mir

Les trobades de la Secció de Genealogia

A viat farà un any que la Junta Directiva va acceptar la proposta de tenir una secció que es dediqués a la genealogia. Des d'aleshores ens hem anat trobant un cop al mes per posar en comú les nostres troballes, els nostres dubtes, els nostres coneixements i les nostres mancances. Tret d'una trobada que va tenir lloc a la sala d'actes, la resta han estat a l'aula Fèlix Cucurull i solen ser dissabte de sis a vuit del vespre.

Qualsevol persona que sigui sòcia de l'Ateneu Arenyenc i que tingui curiositat per aquestes qüestions pot enviar-hi un correu i demanar la incorporació al llistat de membres de la secció per tal de rebre les convocatòries a les trobades. Fins i tot, si algú no és soci de l'Ateneu però ha sentit parlar de les trobades o coneix una persona que hi assisteix i que li n'ha parlat, pot venir un dia a veure com funcionen.

Actualment, la dinàmica d'aquestes trobades és que, de manera voluntària i rotativa, les persones que formem part de la secció anem explicant, lliurement, la nostra aproximació a la genealogia o a la història familiar: quines fonts hem fet servir, amb quina eina informàtica fem l'arbre genealògic, a quins indrets hem anat a fer turisme genealògic i què hi hem trobat, etc. Hem après la importància de les dispenses de matrimoni per consanguinitat, hem après a tenir en compte altres fonts a banda dels registres eclesiàstics, a interpretar abreviatures i paraules que trobem en aquests registres, a buscar informació en els diversos portals existents, etc. I, naturalment, entre els fils que estirem i les anècdotes i curiositats que compartim, acabem coneixent una mica més bé la societat i la història del poble, de la comarca i del país.

> "Quines fonts hem fet servir, amb quina eina informàtica fem l'arbre genealògic, a quins indrets hem anat a fer turisme genealògic"

Si llegiu aquestes línies i sentiu curiositat, no dubteu a demanar a l'Ateneu Arenyenc que us inclogui a la Secció de Genealogia. Així podreu rebre les pròximes i properes convocatòries i estareu al cas de qualsevol altra activitat que fem en un futur. O, naturalment, podreu proposar-nos-en.

Durant el curs 2025/2026, l'Ateneu ha registrat 479 inscripcions en el conjunt de cursos i activitats formatives programades.

L'àmbit dels idiomes concentra una part important de la participació. El curs amb més alumnat és Anglès, amb 100 inscrits; i després Francès, amb 52; Italià, amb 23; Alemany, amb 12; Català, amb 11.

En l'àmbit de les Humanitats i la Cultura, destaquen Història de l'Art amb 38 alumnes; Tertúlia literària amb 30; Psicologia positiva i Danses amb 28 alumnes cadascun; Filosofia, 21; Història de Catalunya, 19; Viva Veu, 5.

L'oferta també inclou cursos deTecnologia i habilitats pràctiques, com Mòbils amb 36 alumnes; Fotografia i Informàtica amb 9 alumnes cadascun; i activitats de lleure i participació, com Tenis de taula, 20; Escacs, 19; Sardanes. 13.

Aquest conjunt d'activitats reflecteix una oferta formativa diversa i consolidada, que combina aprenentatge, cultura i espais de socialització per a l'alumnat.

Martí Tomàs Alzina

Hi posin intèrprets!!

El català és la llengua de l'Ateneu i no desapareixerà. Hi ha els problemes que hi ha, cert. Però la veritat és que la persegueixen oficialment des del 1714-16 quan la monarquia borbònica publicà el Decret de Nova Planta que en va prohibir l'ús públic i que encara cap govern espanyol no s'ha plantejat d'abolir. Però és que hi hagué també l'època de la dictadura de Primo de Rivera (1923-30) i de la de Franco (1939 -1975). Sense oblidar, és clar, el Reial Decret de Romanones (1902) que obligà a l'ús exclusiu del castellà a l'escola. Bé, encara hi som, però. Mentalment sotmesos, però encara hi som. I dic això de mentalment sotmesos perquè hi ha ple d'expressions que com més va més fem servir i que de cap manera no són nostres. No vull allargar-me, sobretot perquè ja hi haurà altres números de la revista on es podrà fer-fi esment. Tan sols dues coses per començar, doncs: El castellà, llengua de Castella tal com indica el seu nom, té tendència a usar el plural en expressions que nosaltres mai no havíem emprat fins fa quatre dies, per dir-ho d'alguna manera. Fixem-nos que ells diuen "buenos días", "buenas noches", "felices navidades", com si en tots aquests casos n'hi hagués més d'un o una. I, és clar, també diuen "Felicidades, muchas felicidades" I aquí hi hem caigut de quatre potes. Com més va més gent hi ha que, a l'hora de felicitar algú pel sant, l'aniversari i per qualsevol èxit que hagin tingut, fan servir l'expressió "Felicitats" o "Moltes felicitats", com si n'hi hagués tantes. Val a dir que TV3 no hi ajuda gens, també ells ho diuen. Vergonya. Bé, el que vull dir és que es tracta d'una castellanada de les més grosses i hem de mirar d'evitar-la sigui com sigui. Et felicito, fill/a, que siguis molt feliç, enhorabona! Us felicito de tot cor! Per molts anys, quan es tracta de l'aniversari.

Després, atenció amb el mot "gilipollas" fet servir com a insult. Castellanada d'origen àrab, que originàriament es deia d'algú que es comporta com un estúpid o un covard, de poca intel·ligència i enteniment. La primera vegada que aparegué fou el 1939 a l'obra d'A. Martín de Lucenay, "El teniente Zocatecas", i després, el 1953, J.M. Gironella el féu servir també a "Los cipreses creen en Dios". Escolteu: tenim "borinot", "cap de fava", "cap de suro", "carallot", "curt de gambals, "gamarús", "malxinat", "torracollons", "tros de quòniam"... Ànim, doncs!

FelicidadeS, muchas felicidadeS

FelicitatS o MolteS felicitatS

Et felicito, fill/a, que siguis molt feliç, enhorabona! Us felicito de tot cor! Per molts anys

català

Per acabar, voldria esmentar i recordar unes paraules de l'eminent lingüista i professor Joan Solà i Cortassa (Bell-lloc d'Urgell, 1940-Barcelona, 2010), catedràtic que fou a la Facultat de Filologia de la U.B., Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i Creu de Sant Jordi, i de qui no oblidaré mai, a banda del contingut general de les seves lliçons, la classe on érem aquell 23 de febrer de 1981quan es produí el Cop d'Estat de Tejero i que en saber-ho ell ens digué que "escolteu: podria molt ben ser que aquesta hagi estat l'última classe de Sintaxi catalana en molt de temps". I sort que no l'encertà!! Bé, el que deia d'ell: "Jo no sóc un romàntic en el sentit tou de la paraula. Jo no defenso la llengua per la llengua, sinó pel fet que la llengua i jo som una mateixa cosa, i perquè ja estic fart de sentir-me humiliat o insegur quan surto de Catalunya, i de vegades fins i tot sense sortir-ne. N'estic fart.

Joan Solà i Cortassa (Bell-lloc d'Urgell, 1940-Barcelona, 2010)

Perquè l'home i la llengua són exactament el mateix, i l'home i el seu grup, també. I és això el que Espanya (PSOE i PP, i ara també VOX) no vol acceptar. Espanya no accepta la diversitat en cap sentit. És aquesta la qüestió. ¿Com pot ser que un poble visqui amb una llengua que estima però que sempre hagi d'estar patint per aquesta llengua? Hem de reaccionar i treure'ns de sobre la por, l'acceptació de la subordinació, i de la humiliació. Una llengua és una parla i un exèrcit. Desenganyem-nos: això és així. No hi ha cap altra definició científica de llengua. És exactament això. Senyores i senyors: el famós autogovern hauria de començar per aquí. I fins ara cap no ho ha fet. Una parla i una sòlida i veritable llei d'ensenyament. I un exèrcit. Perquè la seva, senyors Borbons i González, Aznar, Zapatero, Rajoy i ara també Sánchez, Illa... i la de tots aquells que vostès representen, és una identitat i una llengua no discutides. La meva, la nostra, no només és discutida sinó escarnida i això ens fa sentir subordinats, inferiors, degradats. I el català, la persona i la llengua, no pot ni vol sentir-se ni 1 minut més inferior a cap altra. Volem ser un país normal. Com a mínim tal com ho és el seu. I si no ens entenen, hi posin intèrprets.

Gilipollas

Borinot, cap de fava, cap de suro, carallot, curt de gambals, gamarús, malxinat, torracollons, tros de quòniam

Eudald Prat

Imatges que fan història

Cent anys enrere, el 1926, l'Ateneu Arenyenc iniciava un conjunt de reformes entre les quals destacaven un nou saló d'espectacles i una façana marítima totalment renovada.

Gràcies als diferents volums de cròniques que va deixar escrits Jacint Arxer i Bussalleu (1877-1964), bibliotecari i secretari de l'Ateneu Arenyenc durant molts anys, podem resseguir fil per randa la cronologia d'aquestes obres.

Concretament, al volum 1 de les Efemèrides de l'Ateneu Arenyenc, i sota la coordinació de la Junta Directiva i d'una creada Comissió de Reformes, entre d'altres, trobem les anotacions de les reunions per acordar els plecs constructius de contractació, els registres de col·locació d'elements estructurals, les visites d'obres, l'enllestiment de detalls finals i un llarg etcètera.

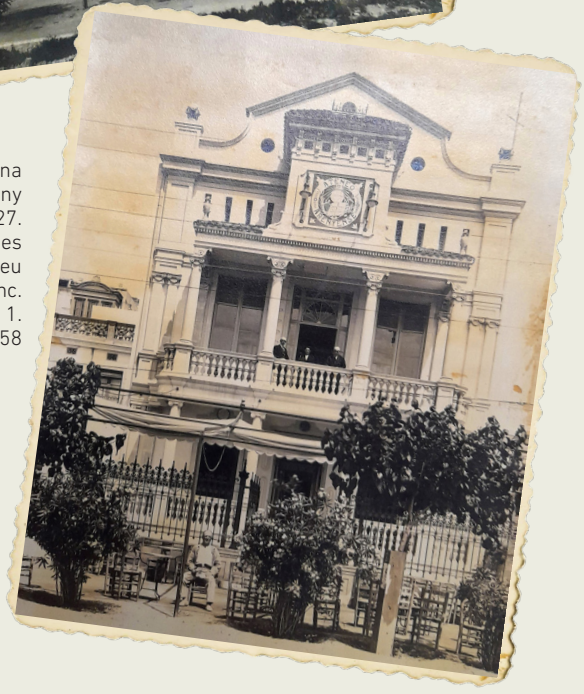
També ens fa present els noms dels protagonistes principals que van dur a terme aquests canvis tan significatius a la seu de l'entitat: Joan Riera, president de l'Ateneu Arenyenc; Cèsar Martinell, arquitecte; Lluís Soler, enginyer electricista; Francisco Oliver, constructor, i Josep Altés, Tomàs Martí, Salvador Ferrer, Joaquim Palomer, Joaquim Soler, Joaquim Massuet i Joan Lloret, industrials.

Segons el programa commemoratiu, les extraordinàries festes d'inauguració del saló d'espectacles van fer-se els dies 12 i 13 de febrer del 1927, amb sardanes, opereta, ball i estrena de cinematògraf.

La nova façana del passeig Xifré, però, encara va trigar uns mesos a quedar enllestida. No va ser fins a principis d'estiu que tenim constància de la finalització de les obres de l'emblemàtica façana feta de cara i amb vista directa al popular Passeig de Mar.

Façana existent la primavera del 1926. Efemèrides de l'Ateneu Arenyenc. Volum 1. Pàg. 51

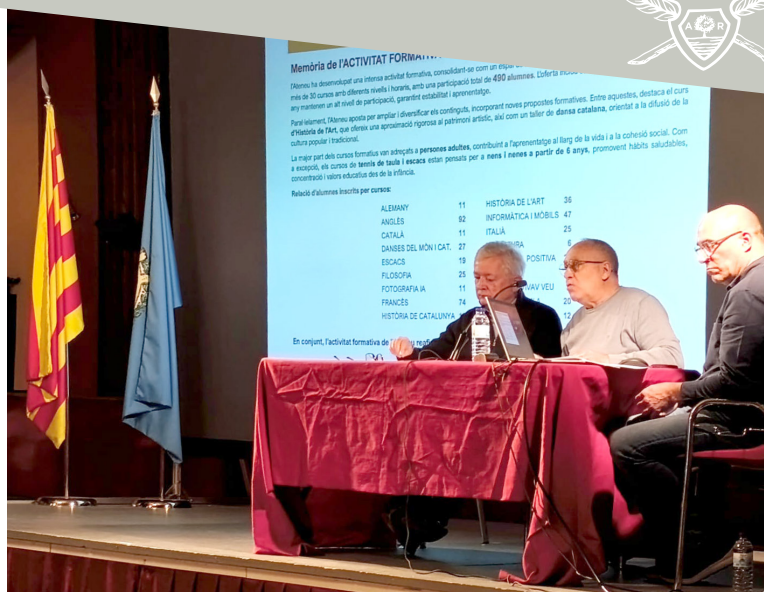

La nova façana a finals de juny del 1927. Efemèrides de l'Ateneu Arenyenc. Volum 1. Pàg. 158

Precisament, les dues fotografies que acompanyen aquest text són el testimoni d'aquestes imatges que fan història, són l'abans i el després d'aquesta evolució arquitectònica ben notòria. Les diferències s'hi aprecien fàcilment. Dècades després, aquesta façana patirà una transformació totalment radical. Però això ja són figues d'un altre paner.

Assemblea Ordinaria de Socis

Es va celebrar el passat 8 de febrer amb l'assistència de 75 socis.

- Es va fer un repàs a la memòria del 2025, destacant l'increment de socis (721) i l'elevat nombre de inscrits als cursos formatius.

+ socis, som 721

- S'informa dels canvis a la Junta Directiva amb la baixa de Jordi Llevat i les incorporacions de Miquel Pera i Manel Calvo.

- Pel que fa a l'estat de comptes es presenta el tancament del 2025 amb un balanç positiu de 978€. El Sr. Enric Agustí proposa que aquest tancament i el pressupost del curs següent es facin arribar als socis abans del dia de l'Assemblea. La Junta ho accepta.

balanç positiu de 978€

- Es proposa un augment a les quotes. El soci ordinari passa de 80€ a 90€ i els socis amb mes de 50 anys d'antiguitat a l'entitat passa de 35 a 45€. Cal recordar que aquestes quotes són anuals. Augment que l'Assemblea accepta.

80€ → 90€
35€ → 45€
Quotes Anuals

- Parlem del 2026 i presentem el pressupost amb un increment d'aproximadament 30.000€. La partida 11 que és la que fa referència a reformes i manteniment de la Sala d'Actes és la que s'endú l'augment més important.

pressupost + 30.000€

- El Sr. Josep Manel Nogueras proposa la retirada de les màquines escurabutxaques i la Junta respon que és un objectiu a mig termini, però que caldrà un acord amb l'arrendatari del bar.

- Es fa un repàs a algunes de les seccions de l'Ateneu i en el parlament final el President en destaca la fortalesa cultural i social de l'Ateneu Arenyenc dins la vila d'Arenys de Mar i la voluntat de continuar creixent.

- Finalment es remarca la necessitat d'obrir noves línees de finançament per afrontar les mancances de l'edifici. L'entitat actuarà segons les prioritats i les possibilitats econòmiques disponibles.

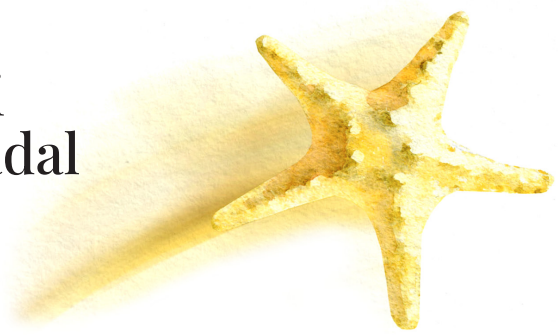
- Per acabar, el Sr. Lluís Montmany proposa, i que consti en acta, de transmetre a la Lurdes Prims tot el nostre suport i estima desitjant-li una ràpida recuperació.

Després de 90 minuts es va donar l'Assemblea per acabada.

Dia del Soci i poema de Nadal

El passat 21 de Desembre varem celebrar el dia del soci amb algunes modificacions.

Ho vàrem fer a la Sala d'actes i vàrem llogar una plataforma pujaescales perquè tothom hi pogués tenir accés.

L'acte va començar a 2/4 de 12 amb el recital poètic de les Atenees que ens vàren fer una lectura en veu alta del poema de Rafel Llop "Els pescadors de Nadal", amb direcció de Marta Catalan i acompanyades de la música de Pep Bergadà.

Tot seguit, l'homenatge al soci Pere Matas que va mantenir una conversa amb Montse Comí i també acompanyats de la música de Pep Bergadà.

L'acta va tenir una bona asistència i una molt bona acollida.

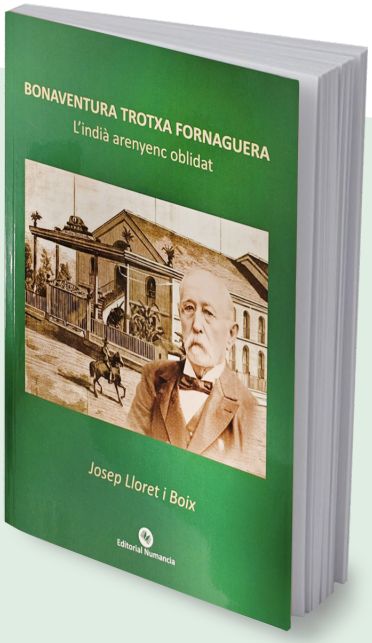
Finalment, un brindis per desitjar-nos Bon Nadal a tots.

Editem un llibre

La lectura és una part important i vital que ajuda la ment i la nostra llengua.

Els Ateneus això ho tenim clar i si un dia de cop i volta ve un soci i t'explica que està treballant en un llibre sobre la vida d'un arenyenc que se'n va anar a l'Havana a fer fortuna i que està interessat que sigui l'Ateneu qui li editi el llibre encara ens sentim més obligats a participar d'aquesta lectura i d'aquesta aproximació a un Arenyenc que, tot i que no va tornar, si que el seu nom el trobem en lletres majúscules quan parlem dels indians.
No ha estat una tasca fàcil. Però ho hem aconseguit.

Josep Lloret ha fet un llibre que ja podeu tenir a les vostres mans, al preu de 10€, i en el qual parla de tot el que ha descobert sobre en Bonaventura Trotxa Fornaguera.

L'Ateneu estem molt satisfets que en Josep Lloret pensés en nosaltres per editar-lo i més quan en veiem el resultat.

Agraïment a Joaquim Cucurull i a l'Ajuntament d'Arenys de Mar pel seu suport.

Trobada amb el batlle

El passat dia 22 d'Octubre, vam tenir una reunió amb el Batlle de la vila.

Hi va assistir el President i Vicepresident de l'Ateneu, en una reunió que fou tranquil·la, cordial i conscients en tot moment de la feina que queda per fer a l'entitat.

Vam començar mostrant una comparativa des del 2022 fins ara, de l'increment de socis i també de matriculacions als cursos. Un increment que any rere any ha anat en augment. Hem explicat que això ens genera alguns problemes d'espai, ja que a la majoria de cursos hi ha més inscrits del que permet la capacitat de les nostres aules. Hem comentat la possibilitat que en alguns casos es puguin fer les classes a la sala d'actes de la Biblioteca Pare Fidel Fita del carrer Bonaire. També hem parlat durant una estona de les subvencions que hem sol·licitat per a les quals el Batlle ens ha donat tot el seu suport a l'hora d'ajudar-nos a cercar més ajuts de les institucions. I al final hem demanat que tota la part del carrer Josep Anselm Clavé davant la façana de l'Ateneu estigui lliure d'obstacles com a mesura de sortida d'emergència i que prevegi un aparcament propi que ens pugui facilitar les tasques de càrrega i descàrrega en relació a alguns dels actes que fem i en alguns moments per poder deixar el cotxe de tertulians que assisteixin a

qualsevol acte. Referent a aquest assumpte, proposem de compartir plaça, ja existent, amb la Fundació Junts Autisme per no crear una plaça nova, ja que creiem que ens podríem combinar perfectament els horaris.

La reunió va acabar amb una cordial salutació i amb el compromís d'ambdues parts de mantenir el contacte i continuar informats en tot moment.

Hem arreglat totes les taules de la Sala d'Actes.

Estem a punt de fer el viatge de fi de curs d'anglès a Irlanda. Serà del 3 al 8 de Maig. En farem un resum al següent número de la revista, però us podem comentar que aquest serà el darrer viatge amb el concepte de viatge de fi de curs. A partir del 2027 serà el viatge de l'Ateneu i ens permetrà un ventall més ampli de llocs per visitar i conèixer, de manera que creiem que l'oferta als socis serà més àmplia.

També hem netejat tot l'amfiteatre on s'havia fet el curs de pintura i que encara estava ple de material.

I hem fet una revisió del canó d'aire calent per assegurar-nos que encara es troba dintre de la legalitat i posteriorment l'hem netejat.

L'entrevista

Montse Comí

Agustí Ruzafa

M: He quedat amb l'Agustí a les 5 a l'Ateneu per fer una xerradeta sobre la tasca que fa a l'entitat, com a soci que és i responsable de la Secció Sardanista i com a responsable, també, d'organitzar cada any l'Aplec amb el suport de l'Ajuntament; quedem al bar i deu ser que només ens devem conèixer de vista perquè tots dos ens busquem amb la mirada, finalment coincidim, ens reconeixem i la Rosa, la seva dona, hi dóna el vist i plau. Vaig a buscar les claus, ens diu, i es nota que l'Ateneu és com casa seva.

A: Sí, una mica és com casa meva, hi vinc cada tarda a jugar amb un grup de dones.

M: Entre les quals la teva!

A: Juguem al Rummikub, jo soc l'únic home que hi juga i em deixen guanyar (riu). És que he passat molt de temps a l'Ateneu, i abans que vingués en Miquel, que és qui ara se'n cuida, jo estava al càrrec de moltes coses: muntava els equips de música i quan venia algún grup, m'encarregava de tota la part musical... fins que va passar a fer-se'n càrrec ell.

M: ¿Què ha passat?¿T'has jubilat?

A: No, no. El que passa és que van canviar coses dels equips i ell en sabia més que jo, i ho va agafar ell. Cap el 2005 vaig venir per a les sardanes, quan hi havia en Josep Collet i en Pere Riera. Em va agradar molt l'ambient i, quan ells ho van deixar, em vaig comprometre a fer-ho jo.

M: Ja ha de ser difícil, ja, ensenyar a ballar sardanes, s'ha de comptar i no tothom en sap.

A: Él que és difícil és comptar-les i repartir-les,però ballar-les és fàcil. Som dos que ho expliquem, cadascú a la seva manera, i així la gent ho entén més bé. Però sempre dic: ballem sardanes i fem teràpia de grup. Perquè entre sardana i sardana la gent parla, explica coses... és com anar al psicòleg.

M: I això crea un vincle. En teràpies de grup fent tallers de qualsevol manualitat les dones en som expertes. Això de "repartir", però, no ho havia sentit mai. ¿Què vol dir?

A: Vol dir seguir el ritme que la sardana et va marcant, comptar els passos i has de saber en quin punt s'ha de fer una repartició perquè nosaltres ho fem a l'estil empordanès, que obliga a acabar cap a l'esquerra, i per això cal comptar per poder fer el moviment cap a l'esquerra i acabar.

M: ¿Saps que penso? Que no es valoren prou bé les sardanes?¿Per què no tenen més públic?

A: Dona, ja hi ha sardanes de concert, nosaltres en vam fer al final de la pandèmia al Principal, però les sardanes a la plaça, al carrer, als Aplecs, han de ser airoses, alegres, que et facin saltar. Això és el que demana la gent.

M: Molt mediterrani això, trobo que s'adiu molt amb el nostre caràcter extravertit i de sortir al carrer per relacionar-nos.

A: És clar, és que la sardana és una cosa oberta, s'hi pot posar tothom en qualsevol moment, perquè no és exclusiu d'una parella.És un ball compartit, de fet, el que el fa divertit és que el pots ballar al carrer i s'hi pot posar tothom. Nosaltres assagem els dissabtes des de les 6 a 2/4 de 8, som un grup gran, uns 28, hi ha un matrimoni que ve expressament de Barcelona cada cap de setmana, però el que realment ens agrada és ballar al carrer.

M: ¿I la mainada ja us segueix?

A: No en tenim, de mainada, nosaltres, i a la plaça la gent que balla sol ser gran, però als concursos sí que n'hi ha, de jovent, perquè van a competir i s'hi posen per guanyar un premi.

M: Us veig realment en forma, de fet, se n'ha d'estar per aguantar tota una tarda ballant sardanes.

A: Sí, si la vols saltar, sí, a més, el qui compta i reparteix ha d'estar per la música, per la gent i és un molt bon exercici mental.

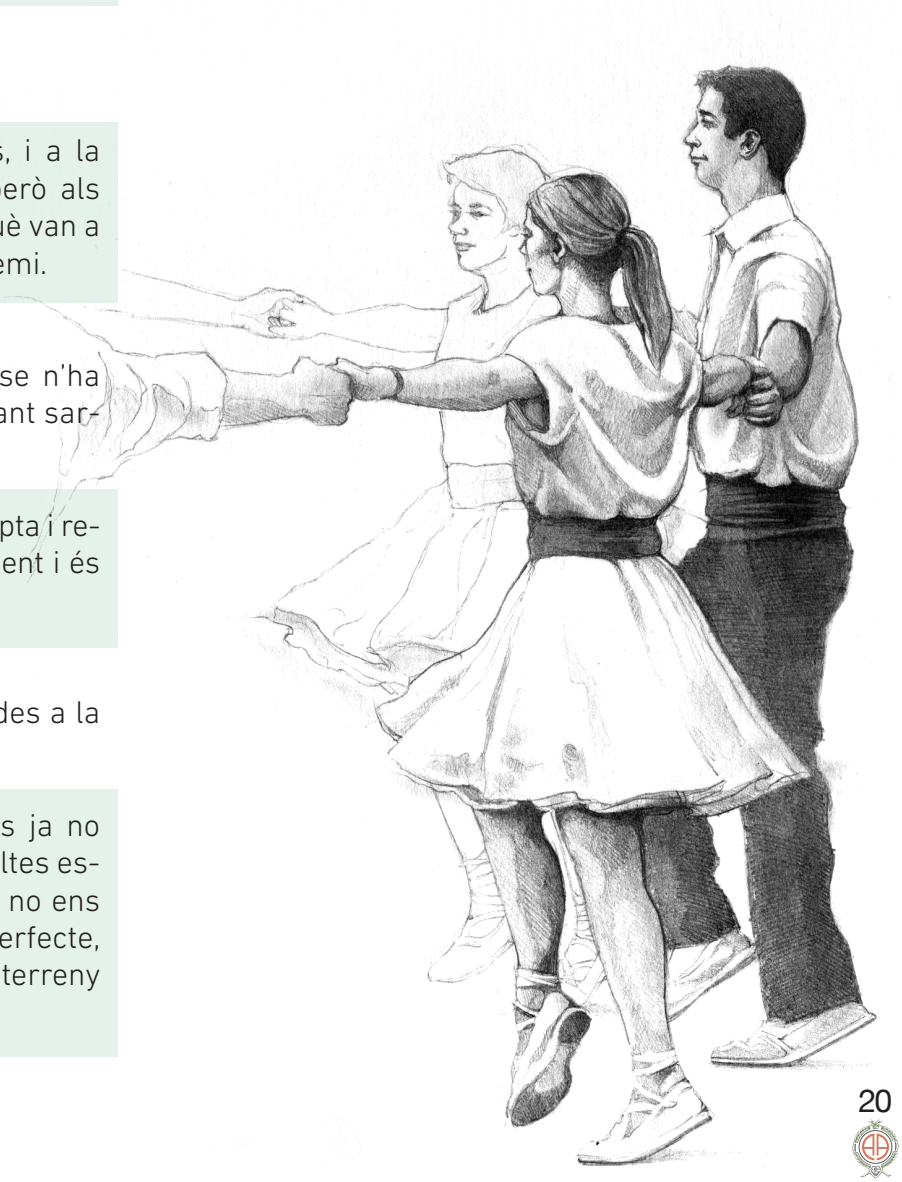
M: Aquest any l'Aplec ha baixat de Lourdes a la Riera.

A: És que la gent que ballem sardanes ja no som joves, i a Lourdes s'han de pujar moltes escales, ho vam demanar a l'Ajuntament i no ens hi van posar cap inconvenient. Va ser perfecte, un sol esplèndid, una mica d'ombra i un terreny pla.

M: Pregunta obligada,com veus el futur de l'Ateneu?

A: Jo veig que tirarà endavant, s'hi fan moltes activitats, però l'edifici és el que és i necessita molts arranjaments, però sembla que, de moment, aguantem.

Li dono les gràcies, a aquest caldetenc arrelat a Arenys que em recorda que per Sant Jordi tornaran a sortir al carrer a ballar sardanes, ells i tota la gent que s'hi apunti, perquè, tal com bé diu, potser la sardana no sortirà perfecta, però és oberta a tothom que hi vulgui entrar.

GESTORIA ARENYS

ASSESSORIA FISCAL - LABORAL - COMPTABLE
ASSEGURANCES - ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

Riera Pare Fita 63-A 08350 ARENYS DE MAR
Telèfon 937920450 gestoria@gestoriaarenys.com
www.gestoriaarenys.com

TsT
TROFEOS
shopping
TORNEOS

www.tstorneos.com
686 211 599
MEDALLES personalitzades,
COPES i RESINES econòmiques

HABITARENYS
administració de finques
i serveis immobiliaris

Joan de Pons

Rial Sa Clavella, 24 baixos 2ª. 08350 Arenys de Mar
Tel./fax 93 795 86 82. e-mail: info@habitarenys.com
www.habitarenys.com

Dra. M. Montmany
centreodontològicllavaneres
"El teu somriure és la nostra raó de ser"

- Odontologia mínimament invasiva
- Odontologia preventiva
- Odontologia conservadora
- Endodòncia Pròtesis
- Periodòncia Estètica dental
- Ortodòncia Odontopediatria
- Cirurgia oral
- Implantologia Sedació conscient
- Radiologia digital

T. 937 926 018 603 766 391
urb. l'ametllareda, camí de la masia, 7 | llavaneres
info@dental-llavaneres.com | www.dental-llavaneres.com
Obert als migdies i dissabtes al matí

col·laborem amb: invisalign Assistència Sanitària FIATC MAPFRE SALUD agrupació mutua

Esmorzars, vermuts tradicionals, plats del dia, tapes...

c/Anselm Clavé, 22 - ARENYS DE MAR
www.barateneu.com T.934286035

Cesca Vega

QUÈ MENGEM AVUI?

Mandonguilles amb sípia i pèsols

Ingredients per a les mandonguilles

- 250gr. carn de porc picada
- 250gr. carn de vedella picada
- 1 ou
- All
- Julivert
- Molla de pa sec
- ½ got de llet
- Farina
- Oli
- Sal i pebre

Es fa una massa amb les dues carns l'all picadet, el julivert, el pa remullat amb la llet, l'ou la sal i el pebre. Fem les mandonguilles, les enfarinem, les fregim i les reservem.

Resta ingredients

- 500gr Sípia bruta (amb la seva melsa)
- 2 Cebes mitjanes
- 3 grans d'all
- 2 tomàquets madurs
- Pebrot vermell
- 1 fulla de llorer
- Sal
- Oli d'oliva verge
- 1 copeta de vi blanc sec
- Aigua o fumet de peix
- Picada d'ametlles
- 1 grapat de pèsols del Maresme.

Elaboració

1. *En una cassola fem un sofregit a consciència començant per la ceba i els alls picats.*
2. *A continuació, quan això sigui una mica fet, hi afegim una mica de pebrot i el tomàquet, tallat petit i sense pell ni llavors, i continuem la cocció fins que el tinguem ben confitat.*
3. *A continuació hi afegim el vi deixant que es redueixi una mica, hi incorporem la melsa de la sípia i el fumet.*
4. *Quan arrenqui el bull, hi posem les mandonguilles que teníem preparades i els pèsols i rectifiquem de sal hi ho deixem coure fins que els pèsols siguin del tot cuits.*
5. *Ara és el moment de posar-hi la picada d'ametlles i, si es vol, una mica de xocolata.*

ORIGEN

La primera cita històrica en català que hem pogut documentar és al receptari del franciscà Josep Orri, autor dels "Avisos y instruccions per lo principiant Cuyner" (primer terç del s. XVIII), on apareixen ja diverses receptes de mandonguilles de moltó, de vedella " per enramar sopa", de peix...).

Les mandonguilles amb sípia són unes de les preparacions culinàries més antigues: és un plat eminentment popular que els antics grecs ja cuinaven, encara que els nobles romans i els de Catalunya medieval també menjaven.

Les mandonguilles amb sípia són un plat tradicional de la cuina catalana especialment arrelat a la Costa Brava i al Baix Empordà. És un dels plats típics denominats MAR i MUNTANYA amb el qual podeu assaborir el contrast de la carn i el peix.

Ateneu
EL PASSATEMPS

ACUDIT

- *M'agrada de veritat aquesta junta, com que fan coses, nosaltres podrem anar criticant.*
- *És clar, Ambròs.*

"Butlletí de l'Ateneu nº13, octubre de 1992."